

Píseň: EZ182 + **modlitba;** **Čtení:** Mk 8, 34 – 9, 1

Milí přátelé,

minulý týden jsme se věnovali oddílům o Petrově vyznání v okolí Cesareje Filipovy a Ježíšově prvním učení o závěru jeho působení v lidském těle.

K Ježíšově „předpovědi utrpení“ nedílně patří všechny tři následující oddíly, myslíme tedy na tuto souvislost, kterou jsem musel přetnout z časových důvodů. Proměnění na hoře probereme dokonce až příště. Bez něj jsou zvěsti těchto oddílů nekompletní!

Následování Ježíše není žádný med

Již na minulém setkání jsem hovořil o tom, že jsme se dostali do zlomového okamžiku Markova podání evangelia: Ježíš je vyznán jako Kristus (= Mašijach = Pomazaný = Král). Ježíš však reagoval na toto vyznání, jež mu umožnilo uchvátit moc a vládnout, odmítnutím takového chápání. Ježíš je Boží Syn, je Hospodinův Pomazaný. Ale obsah těchto termínů je pro něj (a tak pro Hospodina) jiný, než většina lidí očekávala a očekává: Jeho „uchvácení vlády“ znamená jeho odmítnutí, týrání, odsouzení, posměch, smrt... a vzkříšení.

Proto ihned po vyjasnění Ježíšova postoje (srv. Mk 8, 32) přichází vyjasnění také pro Ježíšovy následovníky: „Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě.“ Ježíš tedy opět odmítá populismus, získávání si lidí kvalitním managementem nebo reklamou. Raději říká všem potenciálním následovníkům pravdu, ačkoli je tvrdá, přísná a nesnadná. Dnešní tvůrci reklam a lákadel by si klepali na čelo, kdyby četli Písmo.

Nás už to asi nepřekvapuje, Ježíš v kanonických podání evangelia opakovaně odmítá „získat si lidi“ mocnými činy nebo tím, že je dokáže nasytit¹. Tyto činy nejsou a nebyly pro Ježíše nástrojem, nýbrž cílem. Ježíš jimi prokazoval lásku, účastenství a

---

¹ Srv. předchozí příběhy o nasycení zástupů – po každém Ježíš okamžitě opustil zástupy a odcestoval do jiné oblasti!

milosrdenství. Kdo chce následovat Ježíše má se tak rozhodnout vlastně zcela racionálně: Zapřít sám sebe a při plné informovanosti o náročnosti a útrpnosti této cesty.

„Jít s Kristem“ není cesta růžovou zahradou, není to samé halleluja a sláva a radostné poskakování. Ale je to cesta, která vede k záchraně života. Ačkoli o něj vlastně nejprve musíme přijít (v. 34-37).

Neboli následování Ježíše znamená jít stejnou cestou, jakou půjde on: Posměch, odmítnutí, zavržení a smrt (ne vždy fyzickou). Avšak také vždy s výhledem ke vzkříšení!

Výklad

Tak proč teda někdo někdy Ježíše následoval? Každý přece ví, že takhle se učedníci a přívrženci nezískávají?! Ježíš také nechtěl nikoho získat. Hospodin nepotřebuje a netouží nikoho získat. Hospodin, a tak i ve svém vtělení, touží po partnerském vztahu s člověkem. A ten je možný pouze dobrovolně a při plné informovanosti. Jinak nejde o vztah rovného s rovným².

Kdo tedy chce jít s Ježíšem, má zapřít sám sebe. Podobně hovoří apoštol Pavel ve svých epištolách (Gal 5, 17nn (zejm. v. 24); 1Tim 6, 10nn atd.). Jít s Ježíšem znamená vzepřít se lidské přirozenosti a tak hříchu.

Naše přirozenost je od počátku hříšná – ani plod v děloze neumí projevat milosrdenství. Zato se již umí domáhat toho, po čem touží jeho srdce. Jeho matka je pro něj jen „továrna na živiny“, kterou je plod schopen zlikvidovat v zájmu svého přežití. A narozené miminko tak činí ještě hlučněji.

Máme tedy odmítnout přirozené lidské sklony: Sobectví, touhu po penězích, slávě, uznání, tělesnou nezřízenost atd. Překvapivě to vůbec nezní jako špatný nápad!

Avšak na to je nejprve nutno si přiznat tyto sklony. A přiznat si jejich neprospěšnost – vzít svůj kříž. Je velmi obtížné být pokorný. Tedy znovu a znovu hledat pravdu a přijímat ji. Namísto

---

² Z Boží strany je ovšem také možný pouze po Božím sklonění či snížení se. Člověk se Hospodinu nemůže vyrovnat. Hospodin člověku však může.

představ, fantazií a iluzí o sobě či světě. To je TEN kříž, který má člověk nést – tíhu pravdy o sobě samém a o světě. A že člověk i lidský svět mají velmi daleko k dokonalosti.

Všimněme si, že Ježíš Marek pojímá Ježíšovo sdělení jako „kdo chce jít se mnou“. Až poté formuluje „... a následuje mě“. Neboli naše cesta jakožto křesťana je cesta s Ježíšem a zároveň cesta, kterou on už prošlapal, prošel a úspěšně završil. Křesťan tedy nemíří do neznáma. Nejde po cestě, kterou nikdo neprošel, natožpak úspěšně. Křesťan vlastně nikdy nedělá onen psychologický „skok do neznáma“. A už vůbec nejde po této cestě sám.

Křesťan jde již vždy zároveň s Ježíšem a již vždy zároveň za ním. A tak náš kříž vždy někdo nese spolu s námi a v důvěře přijímáme, že „odměnou“ bude vzkříšení a nový život.

A ještě přitvrdíme!

To by nakonec šlo docela přijmout. Při pozornějším čtení a hlubším zamyšlení požaduje Ježíš vlastně něco logického a i dnes obecně přijímaného: Sobectví apod. neprospívá ani jedinci, ani společnosti. Už i matematici a ekonomové, kteří v rámci kapitalistické teorie závěrem 18. století tvrdily, že „nejlepší výsledky přináší, když každý ve skupině dělá, co je nejlepší pro něj (tj. sobecké)“³, přišly na to, že to není pravda. Že je potřeba již vždy zohledňovat právě společenství či skupinu⁴. Snad i Češi toto pravdivější pojetí brzy pochopí a přijmou...

Jenže Ježíš ještě přidal: Ten, kdo ztratí svůj život pro evangelium, ten ho zachrání. A kdo by ho chtěl zachránit, ten ho ztratí. A kdo se stydí za mě a má slova v tomto pokolení, za toho se budu stydět i já, až přijde před Boží soud.

Aha. Tak to teda díky, Kriste...

Máme tedy zemřít za Boží dobrou zprávu (= eu-angelion = evangelium), abychom získali život?

³ Adam Smith: Zkoumání přirozenosti a příčin bohatství národů

⁴ Tak matematik John Nash v 80. letech minulého století

Opět vystupme ze svých sebe-středných bot a přesuňme se do 60-80 let po Kr., kdy Marek psal své podání. Je to doba vlády císaře Nerona, a tak doba jednoho z nejhorších pronásledování křesťanů. Po Neronovi se císaři střídali jak ponožky, tři další během jednoho roku. A poté vládl Vespasian. Ten rozdrtil židovské povstání v závěru 60. let., při němž finálně zničil jeruzalémský chrám. A dal vyvraždit všechny potomky z Davidovského rodu.

Marek tedy píše své podání v době, kdy jsou křesťané i židé naháněni jako zvířata. Jako zvířata jsou posíláni do boje v cirku proti lidem i proti třeba lvům. A jsou tak trháni na kusy pro pobavení lidu.

Čtenářům a posluchačům této doby je v první řadě určena zvěst textu. Tu musíme uchopit a aktualizovat. To je zvěst, která nás má inspirovat. Protože křesťané této doby skutečně fyzicky umírali pro evangelium. A umírali pro něj. Jen díky jejich věrnosti a důvěře křesťanství přežilo. Proto je i další chtěl Marek podpořit. Posílit. A znovu jim připomenout, že Kristus šel úplně stejnou cestou. A byl vzkříšen. A že odměnou za jejich věrnost Kristovým slovům bude jeho přímluva za nás na Božím soudu.

Tak i pro nás, kterým smrt za vyznání již dávno nehrozí. Neděsme se, že kdo neumře pro evangelium, má smůlu. „Ztratit život pro evangelium“ naplňuje každý, kdo se zříká své přirozenosti. A každý den usiluje o své zdokonalení (srv. „spění k dokonalosti“ Jednoty Bratrské). Ale vezme, že i dnes jsou místa na světě, kde křesťané naplňují tuto výzvu doslova. Tak se za následování Krista nestydíme ani my!

Tím by měl být zřetelnější i závěr oddílu o následování (v. 35-38): Jedině pokorným přiznáním si pravdy o sobě a usilovnou prací o změnu své přirozenosti mohou získat život – totiž skutečný, svobodný a plný život. Ne jen potáčení se od výplaty k výplatě, od povinnosti k povinnosti, od starosti ke starosti. Nýbrž život pokojný a spravedlivý již tady, a tak život věčný po fyzické smrti.

Tomu se nemůže vyrovnat nic z tohoto světa, ani tento svět úplně celý. Neboť je konečný, ne věčný. Neboť je omezený a nedokonalý, ne věčný.

Ježíšovo stydění se

Podobně také výrok o studu za Ježíšova slova právě před hříšnými, zlými a pokřivenými. Pokud právě před nimi neosvědčíme důvěru v Boží slovo, před kým potom? Když právě před cizoložníky a hříšnými neosvědčíme pevnost, dobrotu a prospěšnost Kristovy cesty, jakou šanci mají?

A naše slova o víře v Krista jsou v takovém případě jen prázdné řeči. Plané sliby. Kecy. A tak jsou dokladem neproměňenosti naší přirozenosti. A tak dokladem, že naše přirozenost, mé „já“ a má osobnost jsou pro mě důležitější než Hospodin. A tak mi není Hospodin bohem, nýbrž jsem jím stále ještě já. Ačkoli říkám něco jiného. To dá rozum, že za takového se Kristus bude stydět na Božím soudu.

Zde však musím také trochu vyvážit: To neznamena, že jakmile v jednom případě neobstojíme v odvaze víry, přijde všechno vniveč. Boží soud bude velmi detailní. Boží soud i Kristus nabízí také odpuštění, pokud se pokorně doznáme ke svému selhání v odvaze a pevnosti víry. Ale pokud se většinu času člověk stydí za důvěru v Boží moc a jen výjimečně hrdě žije a zvěstuje Kristovu cestu, pak je snad opět nasnadě, proč by se takového člověka Kristus styděl.

Nesení vlastního kříže také znamená uvědomění, že v ničem neobstojím na sto procent. A že si to musím přiznat. A že mohu doufat v odpuštění mých selhání, pokud spolu s Kristem usiluji o dokonalost sebe i své víry. Právě Kristus, tak Hospodin, odpuštění i novou šanci nabízí.

Takže Boží království již přišlo?

V každém evangeliu nalezneme větičky, které snadno upoutají naši pozornost a velmi nás zmatou. Mk 9, 1 je přesně takový. Takže Boží království již přišlo? Nebo tu s námi již dva tisíce let žije apoštol Petr?

Tak postupuje běžná lidská logika. Tedy logika neproměnná, jež nezapřela samu sebe ve prospěch otevřeného pochopení druhé osoby či jejího sdělení.

Znovu si uvědomme kontext: Marek zapisuje velmi obtížná Ježíšova slova (Mk 8, 29nn). Poté píše tento velmi povzbudivý výrok. A pak následuje Proměnění na hoře. Tedy naplnění těchto Ježíšových slov a posila pro všechny, kteří je slyšeli a přijali.

Někteří z těch, kteří u Ježíše stáli, totiž již po týdnu (Mk 9, 2) spatřili Boží království v moci – v podobě Ježíšova Proměnění. To se týkalo Petra, Jakuba a Jana. A mnozí další uzřeli Boží království v moci, když se s nimi o pár týdnů až měsíců později setkal vzkříšený Kristus o Velikonocích.

Vzkříšení je velký kus Božího království v jeho moci. Vždyť život věčný, život vzkříšený je základní a neoddělitelnou součástí Božího království. Tam jsou pouze ti, kteří byli přijati do věčného života: Hospodin, Kristus a jimi přijaté bytosti časného světa. Je velkou mocí nabídnout lidem, že po smrti je možnost života nesrovnatelně lepšího než na tomto světě.

A Proměnění na hoře, jemuž se budeme věnovat příští týden, je ochutnávkou tohoto setkání.

Tedy tato Ježíšova slova byla také naplněna, jen musíme nejprve pochopit, co jimi asi zamýšlel Ježíš a co jimi chtěl říci Marek. A to bez kontextu nelze.

Rozhovor; Píseň: EZ662 – Do země se skrývá + MP